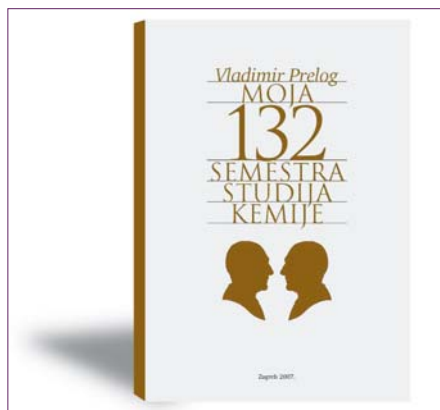

Vladimir Prelog

Moja 132 semestra studija kemije

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije i Odbor za obilježavanje 100. obljetnice rođenja nobelovca Vladimira Preloga, Zagreb 2007.

ISBN 978-953-6470-28-0

Sadržaj: Predgovor hrvatskom izdanju; Predgovor prvom izdanju; Moja 132 semestra studija kemije; Djetinjstvo i mladost u Jugoslaviji (1906. – 1924.); Student kemije u Pragu (1924. – 1929.); Bavljenje kemijom u Pragu (1929. – 1934.); Sveučilište u Zagrebu (1934. – 1941.); U Zürichu od 1942.; Predavanje na Sveučilištu Notre Dame (1950.); Redoviti profesor u Zürichu, predavanja na Kolumbijskom sveučilištu (1951.); Revolucija u instrumentaciji i druge promjene (1950. – 1957.); Voditelj laboratorija (1957.), kolektivno vodstvo (1964.) i umirovljenje (1976.); Retrospektiva; Epilog; Literatura; Prilozi; O ediciji Profili, putovi i snovi; Predgovor urednika edicije; Uspomene na osnutak Kaštelova istraživačkog laboratorija; Bürgerstock Declaration; Popis fotografija; Kazalo imena i pojmova.

U povodu 100. obljetnice rođenja Vladimira Preloga, godine 2006. i 2007. proglašene su u Hrvatskoj Prelogovim godinama i mnogo je učinjeno u popularizaciji njegova života i djela. Prelog se počeo javljati u vijestima, u svim medijima, te je napokon ponovno postao poznat prosječnom Hrvatu. Danas se s ponosom ističe da su dva od tri hrvatska nobelovca bili prirodnoznanstvenici kemičari i hvali se našim Prelogom. No shvaćamo li zbog čega je Prelog bio, kako se voli govoriti, velikan? Prelogova autobiografija *Moja 132 semestra studija kemije* otkriva njegovu pravu veličinu.

Autobiografija, izvorno objavljena 1991. na engleskom kao dio edicije *Profili, putovi i snovi* u nakladi *Američkoga kemijskog*

društva, konačno je prevedena na hrvatski upravo u povodu Prelogove godine zahvaljujući zauzimanju urednika Marije Kaštelan-Macan, Miljenka Dumića i Krunoslava Kovačevića. Knjiga je također vrlo kvalitetno opremljena marom Milene Mikulić iz *Studija grafičkih ideja*.

Prelog je svoju autobiografiju pisao gotovo nevoljko, ne kaneći napisati išta više od znanstvene biografije. Usredotočio se na znanstvene nedoumice i probleme, nuspjehe kojima je popločen put do svakog otkrića, rado spominjući doprinose svojih mnogobrojnih učitelja i suradnika. Knjiga bi bila vrijedna čitanja čak da je i ostala samo pregled njegova profesionalnog života. Ne samo da je uvid u razmišljanje i metodu rada jednoga takvog znanstvenika poučan; ne treba biti organski kemičar da bi se uživjelo u napetu potragu za novim spojevima i izazove rješavanja njihove strukture.

No *Moja 132 semestra* mnogo su više od toga. Malo koji pisac može sakriti sebe dok piše, tako da se čitajući ovu knjigu može uistinu upoznati Preloga kakvog ne pokazuje niti jedan dokumentarac ili novinski članak. Cijela knjiga odiše Prelogovim duhom i inteligencijom. Šturi opisi vlastitih uspjeha i uvijek pozitivno spominjanje kolega pokazuju njegovu skromnost, bezbrižno spominjanje neuspjeha samopouzdanje sposobnog čovjeka, a sve to zaokružuje tihi smisao za humor koji se provlači kroz cijelu knjigu. To su odlike velikog čovjeka zahvaljujući kojima je i ostvario ono po čemu ga pamtimo.

Osobno od srca preporučujem ovu knjigu koja može biti nadahnuće svakom čitatelju koji se i sam bavi znanostima. Knjiga nije u slobodnoj prodaji, a može se posuditi u *Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici*, zagrebačkoj *Gradskoj knjižnici* i svim boljim znanstvenim knjižnicama.

Jelena MACAN

Herman F. Mark

Encyclopedia of Polymer Science and Technology, concise, 3rd Edition

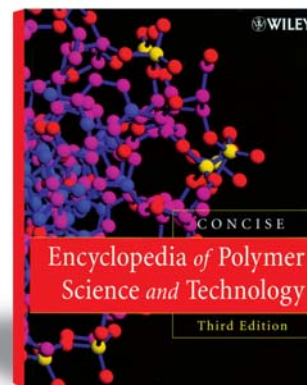
Wiley, 2007.

ISBN 978-0-470-04610-4, cijena: 309 €

Riječ je o sažetoj *Enciklopediji polimerstva*, nastaloj od izvorne, opsega 12 knjiga. Ova sažeta i vrlo vrijedna inačica sadržava oko milijun riječi, otisnutih na 1 462 stranice.

Najprije nešto o naslovu. U izvorniku nedostaje mi dodatak: *...and Engineering*. Ali

sadržava ono što čini taj treći dio naslova. I sada se vidi kako je hrvatski jezik bogat. Umjesto sedam engleskih riječi, samo dvije hrvatske.

Ako se susretnete s gotovo 1 500 stranica sitnog teksta, razumljivo je da možete učiniti tek nekoliko nasumičnih provjera pojedinih jedinica. Nalaze se opisi relativno rijetkih preradbenih postupaka poput istiskivanja (e. *ram extrusion*, *solid-state extrusion*, *piston extrusion*). Postupcima preradbe plastike posvećeno je pet stranica, pri čemu je prikaz vrlo nesustavan. Međutim, pojedini postupci iscrpnije su obrađeni na drugim mjestima, npr. ekstrudiranje je opisano u 40 natuknica. Nema, primjerice, učestalog pojma adicijska polimerizacija, ili poliadicija. Ima tri natuknice vezane uz tu polimerizacijsku reakciju: adicijski polimeri (poliadiukti), adicijski/kondenzacijski polimeri i adicijsko-fragmentacijski prijenos lanca.

Prije zaključka, nebitno za ocjenu djela, ali je povezano s izdavačem časopisa *POLIMERI*, *Društvom za plastiku i gumu*. Prva dva počasna člana DPG-a iz inozemstva izabrana su u siječnju 1974. na izbornoj skupštini tadašnjeg *Društva plastičara* (i *gumaraca* je dodano godinu poslije). Bili su to prof. H. Mark, *pokretač ove enciklopedije*, i prof. G. Menges, izravni ili posredni mentor svih hrvatskih profesora s područja preradbe polimera.

Zaključno, knjiga je u prvom redu namijenjena onima koji se bave prirodnoznanstvom polimera i njihovom proizvodnjom. Za njih je to nuždan priručnik.

Igor ČATIĆ

Güneri Akovali

Polymers in Construction

Rapra Technology Limited, Shawbury, 2005.

ISBN 1-85957-468-8, cijena: 95 €

Sadržaj: *Introduction; The Use of Polymers in Construction: Past and Future Trends; The*